І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 92. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го ТРАВНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 18, 1961 No. 92. VOL. LXVIII.

КЕННЕДІ ЗАКЛИКАЄ ДО СОЛІДАРНОСТИ НА ВІДВІДИНАХ В КАНАДІ

Оттава. — Президент Кеннеді 16-го травня разом із своєю дружиною прибув до столиці Канади, щоб в першій своїй закордонній державній візиті відвідати північного сусіда ЗДА запріязнену Канаду. На летовищі Королівської Канадійської Лінії в Апленді в Онтаріо вітали американських гостей представник англійської королеви генеральний губернатор Канади Джордж П. Ваньє з дружиною та канадійський прем'єр із дружиною Джан Діфенбейкер. Президент Кеннеді сказав коротку промову, в якій заявив, що події в закордонній політиці швидко проходять. Народжуються нові держави, зникають старі імперії, виникають нові політичні союзи і минаються давні. „Але під час того всього, казав Кеннеді, історична приязнь між вашою і нашою державою є непохитна і тривка. Разом ми працювали для миру, разом ми були у війні, і тепер, під час того народжування нової доби, яка не є ані миром ані війною, ми мусимо бути ще більше об'єднані, як колинебудь давніше". Кеннеді сказав, що обидві країни, Канада і ЗДА повинні змагати до розбудови сильної економіки і солідарности в цій півкулі волі і надії. Обидві країни повинні дбати про скріплення атлантійської єдности і сили, щоб збудувати в світі тривкий і справедливий мир. Президент висловив надію, що обидві країни зможуть це зробити, коли будуть стояти разом, як це було досі. Генеральний губернатор Канади Ваньє, який виступив в характері голови держави, вітав Президента ЗДА в імені Її Королівської Величности королеви Єлисавети II. Він сказав, що це велика честь для нього вітати американського Президента на канадійській землі, яка є „найстаршою з вільнонароджених доньок англійської громади народів". Він хвалив відвагу і чесність американського Президента, що його вже в 1957 році відзначив Канадійський університет в Ню Бронсвіку, надавши йому почесний докторат права. Частину своєї промови виголосив генеральний губернатор Ваньє французькою мовою. Прем'єр Діфенбейкер щиро вітав Президента і його дружину на канадійській землі. Він говорив тільки по-англійськи, заявляючи, що має труднощі з французькою мовою. Діфенбейкер підкреслив той факт, що американський Президент вибрав Канаду на країну своєї першої візити, кажучи, що цим Кеннеді хотів виявити, що між цими обидвома країнами панують єдині в світі приязні відносини. „Ви, сер, прибуваєте до цієї країни не як чужинець, але як приятель, як світовий провідник волі, відвага якого під час війни є потрібна і тепер в цих непевних днях миру" — казав прем'єр Діфенбейкер. „Вітаю вас, як великого американця, як світову поставу, до якої звернені очі волі в цілому світі. Ми горді з того, що ви прибули до нас з першими відвідинами". Прем'єр Діфенбейкер твердив що ніде інде не будуть так щиро вітати американського Президента, як в Канаді. З летовища Президент із дружиною переїхав до будинку генерального губернатора, де він перебуватиме під час дводенної гостини. Погода прояснилась, і по дорозі юрба населення щиро й оваційно вітала Презедентську пару канадійськими прапорцями. Після прибуття до будинку генерального губернатора Президент із дружиною в товаристві подруж Ваньє і Діфенбейкера вступили на площу перед палацом губернатора, де вони посадили два 12- і 14-річні червоні дуби недалеко від того місця, де 13-го листопада 1953-го року посадили дерева президент Айзенгавер і його дружина. Увечері генеральний губернатор з дружиною приймали обідом американських гостей. В цьому прийнятті взяли участь 100 осіб: члени кабінету і дипломатичного корпусу, заступники міністрів, високі старшини з канадійських збройних сил і канадійської королівської кінної поліції. В політичних колах гадають, що американський Президент в розмовах із канадійським прем'єром Діфенбейкером порушить справу канадійського членства в Організації Американських Держав та справу канадійської допомоги латинським американським державам.

ПРОФ. Д-Р ЮРІЙ ПАНЕЙКО ОБРАНИЙ НА РЕКТОРА УВУ


Проф. д-р Юрій Панейко, новий ректор УВУ

У пересланому з Мюнхену, Німеччина, повідомленні про похорони сл. п. проф. д-ра Івана Мірчука, ректора Українського Вільного Університету, що відбулися в суботу, 6-го травня, рівночасно згадано, що на нового ректора цього університету обрано видатного українського вченого і діяча, проф. д-ра Юрія Панейко. В іншому повідомленні подано, що Українська Вільна Академія Наук в Німеччині та факультет права і суспільно-економічних наук УВУ в Мюнхені влаштовують 27-го травня ц. р. окрему академію в честь новообраного ректора УВУ проф. д-ра Юрія Панейка з нагоди його 75-річчя. Проф. д-р Юрій Панейко, що має за собою велику наукову кар'єру, вже був ректором УВУ впродовж двох каденцій від 1948-го року. Саме за його ректорської каденції баварське міністерство освіти і віровизнань своїм декретом з 16-го вересня 1950-го року визнало УВУ за високу школу з правом надавання університетських титулів.

Президент — за поступову і ліберальну Америку

Вашингтон. — Президент Кеннеді вислав окреме звернення на річну конвенцію протикомуністичної ліберальної організації „Американці за Демократичну Акцію", в якому заявив, що „тепер настав такий час, коли не можна стояти на місці, тільки треба діяти, щоб настали зміни в напрямі лібералізму і поступу". На думку Президента ЗДА мусять здійснювати історичний аспект американської революції, яку треба протиставити революції нігілізму і тоталітаризму. Між цілями ЗДА Президент називає такі: 1) Підтримати економічний ріст та дійти до повного затруднення; 2) створити таке громадянство, в якому не було б расових і релігійних упереджень; 3) причинитися до створення здорових і багатих економік у світі, підтримуючи демократичні режими в недорозвинених державах; 4) недвозначно виявити, що ЗДА змагають до того, щоб у світі запанував тривкий мир, і щоб не було загрози атомової війни. Кеннеді свідомий того, що вести таку політику, є „коштовною" справою і є рисковне. Але це буде менший риск, як на довшу мету продовжувати коштовні зброєння. „Тільки поступова Америка, казав Кеннеді, зможе протиставитись комуністичному тоталітаризмові".

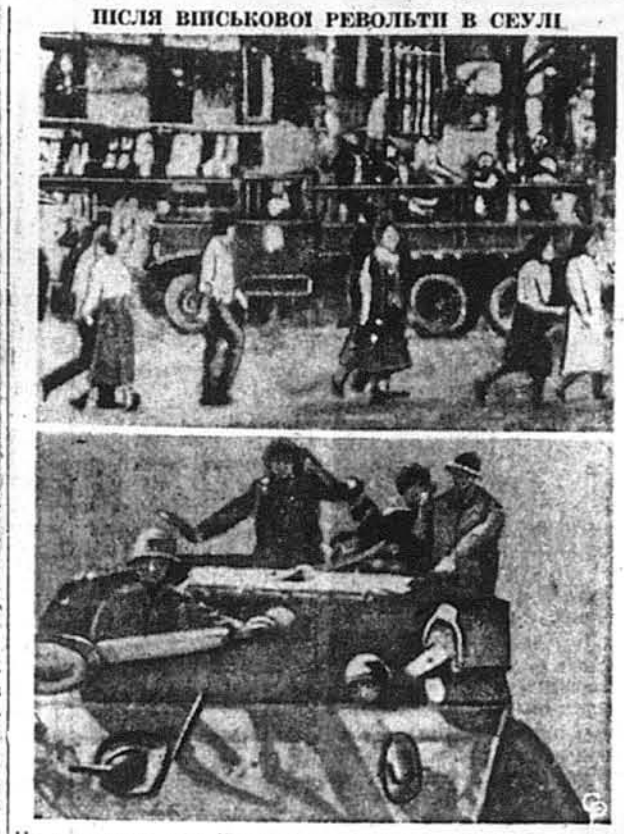
ЗДА плянують вислати дослідні кабіни на Місяць

Ню Йорк. — Представник Аеронавтичної і Космічної Адміністрації повідомляє, що в найближчому часі ЗДА пробуватимуть вислати дослідні кабіни з інструментами на Місяць в район Океану бур, щоб досліджувати його цим способом. З наукових кол повідомляють, що мають випустити цілу серію кабін. Хоч вони матимуть „сповільнюючі" ракети з собою, то науковці вже тепер твердять, що це не буде легка справа. Хоч кабіна збудована так, щоб могла витримати той удар, який буде при її дітkненні з твердою поверхнею Місяця, то не можна знати, що станеться з цими кабінами, і чи їхні інструменти будуть добре функціонувати. В американських кабінах буде телевізійна камера, яка негайно подаватиме на Землю фота з Місяця. Якщо це вдасться, то це будуть перші світлини поверхні Місяця, зняті безпосередньо. Ракета СССР, яка 13-го вересня 1959 року була на Місяці, не надавала світлин з його поверхні.

Палатна комісія схвалила $ 4,020,134,000 для департаменту здоров'я

Вашингтон. — Палатна Комісія Видатків, очолювана конгресменом Кларенсом Кенноном, признала на департамент здоров'я, виховання та добродійности суму $4,020,134,000, на $ 48,154,919 більше, як уряд вимагав, і на $ 150 мільйонів більше від цьогорічного бюджету. Комісія висловила своє невдоволення з Білого Дому і з директора бюджету, які плянували зменшити видатки на публічне здоров'я. Представник Комісії заявив, що треба збільшити видатки на медичні досліди і на перевишкіл тих робітників, які втратили працю внаслідок механізації праці. Статистика стверджує, що смертність серед дітей у ЗДА є більша, як в деяких інших державах. Але Комісія вдоволена, що смертність внаслідок серцевих недуг та пістряка поволі зменшується. Окрему суму ухвалили на поборювання венеричних недуг, бо число занедужань на ці хвороби збільшується.

ПІСЛЯ ВІЙСЬКОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В СЕУЛІ



Не зважаючи на військове поготівля в столиці Південної Кореї Сеулі і на обсадження вулиць і площ військом, життя в цьому місці проходить нормально. Вгорі цивільне населення іде до своїх занять, як кожного дня. Внизу: танк морської піхоти висланий для охорони перед можливими заворушеннями в місті.

КЕННЕДІ КОНФЕРУВАТИМЕ З ХРУЩОВИМ У ВІДНІ В ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ЧЕРВНЯ

Вашингтон. — През. Кеннеді і Нікіта Хрущов стрінуться у Відні в два-три дні після того, як Президент закінчить свої відвідини у Парижі, передбачені на час від 31 травня до 2 червня ц. р. — твердять американські газети, дармащо нема в цій справі ще офіційного повідомлення. У вівторок 16 ц. м., безпосередньо перед відлетом Президента до Канади, зголосився до Білого Дому совєтський амбасадор Міхаіл Меншіков, який приніс листа від Хрущова. Однаково Меншіков, як пресовий секретар Пієр Салінгер відмовились сказати журналістам будь-що про зміст того листа Хрущова та про півгодинну розмову між Президентом і Меншіковим. Подано тільки до відома, що лист Хрущова — це формально відповідь на листа Кеннеді з 22 лютого ц. р., що його щойно в першій половині березня ц. р. американський амбасадор Люелин Томпсон передав Хрущову в Новособірську. У тому листі, що його тексту не оприлюднено, през. Кеннеді буцім-то висловлював бажання поправити американсько - совєтські взаємини, але поручав робити це дипломатичним шляхом, підкреслюючи своє довір'я до амбасадора Томпсона. Хрущов у чотиригодинній розмові з Томпсоном ніби признавав, що новий президент ЗДА мусить мати час для сформулювання своєї закордонної політики, але зараз потім — нападами на Гаммершилда в Об'єднаних Націях, загостренням становища СССР на Женевській атомовій конференції і доставами зброї ляоським партизанам — фактично загострив, а не злагіднив — холодну війну. Президент Кеннеді, який неохоче ставився до думки про зустріч з Хрущовим, прихилився до неї — твердять американські коментатори — після того, як признав слушність арґументові, що варта безпосередньо заявити Хрущову, що Америка не піде на ніякі поступки в такій спрові, як Берлін, та що невдачі Америки в справах Ляосу і Куби не захитали її рішучости.

КОРЕЙСЬКІ ГЕНЕРАЛИ ЗАПОВІДАЮТЬ РЕФОРМИ І ПЕРЕДАЧУ ВЛАДИ ЦИВІЛЬНИМ

Сеуль. — У проклямації до народу генерал Чанг До Юнг, шеф штабу корейської армії, який очолив військовий переворот в Південній Кореї вночі з минулої неділі на понеділок, — проголосив постання Військового Революційного Комітету, як найвищої і керівної державної влади, але водночас заповів, що той Комітет передасть назад владу цивільним політикам, коли тільки будуть переведені необхідні реформи. Названий генерал подав за причину перевороту — нестерпний стан в Південній Кореї, де панував — як кажеться в тому проголошенні — „скорупований і некомпетентний режим". Вичисляючи в шістьох точках цілі Військового Революційного Комітету — ген. Чанг підкреслив гострий антикомуністичний характер перевороту та вірність Об'єднаним Націям і союзові з З'єдиненими Державами. Прем'єр д-р Джан Чанг десь зник. Його нема між арештованими. Президент Південної Кореї Посун Юн, що його свободу обмежено до мурів його палацу, проголосив через радіо заклик до прем'єра Чанґа, щоб той вийшов з криївки і взяв участь в нарадах Державної Ради. Цей заклик — коментують газети — неясний: здогадуються, що військовики, які захопили владу, хочуть компромісу з урядом, що його скинули, або хочуть залегалізувати свою владу ніби-то нормальною передачею уповноважень прем'єром Чанґом новому військовому режимові. Військовий Революційний Комітет розв'язав парлямент і проголосив в усіх більших містах Кореї поліційну годину. Зрештою в Південній Кореї панує спокій. Керівництво політичними справами ген. Чанг До Юнг передав генералові Пак Чунг Гі, якого загально вважають головним ініціятором і промотором військового перевороту. Американський амбасадор в Південній Кореї Маршал Грін конферував з президентом Юном, з яким опісля конферував також ген. Чанг До Юнг. Ситуація досить хаотична і південно-корейський амбасадор у Вашингтоні признав, що він сам не має докладних відомостей і не з'ясовує собі ситуації в своїй країні. Американські керівні чинники рішили не втручатися в цю внутрішньо-корейську справу. Уряд у Вашингтоні схвалив становище свого амбасадора в Південній Кореї і тамошнього команданта військ, ген. Картера Меґрудера, які безпосередньо після перевороту заявили, що вони визнають леґальний уряд д-ра Джана Чанґа. Військовики, що захопили владу, зігнорував ту американську заяву, але вони не всилі втримати без активної підтримки збоку Америки. Як вона наладнається — покищо не відомо.

Американський суддя обтяжує Айхмана на процесі в Єрусалимі

Єрусалим. — Майкел Мусманно, суддя Найвищого Суду в стейті Пенсилвенія, який після другої світової війни переслухував різних німецьких воєнних злочинців та засідав у суддейському трибуналі в Нюрнберзьких процесах, зізнавав в минулий понеділок як свідок на розправі проти Адольфа Айхмана, що його жиди оскаржують в масовому народовбивстві. Суддя Мусманно сильно обтяжив Айхмана, ствердивши, що численні німецькі найвищі державні мужі з доби Гітлера в розмовах з ним, Мусманном, згадували про Айхмана, як про одного з авторів і головних винуватців масового винищення жидів за другої світової війни. Мусманно назвав 5-ть осіб найбільш відповідальних за ту трагедію жидів: Гітлера, Бормана, Геббельса, Гайдріха і Айхмана. Суддя Мусманно твердив, що не тільки кол. гітлерівський маршал летунства Герман Ґерінґ, але шеф безпеки Ернст Кальтенбруннер, закордонний міністер Йоахім фон Ріббентроп, генеральний губернатор окупованої Польщі Ганс Франк й останній шеф штабу німецького летунства ген. Карль Колер називали Айхмана, як чоловіка, який проводив програмі винищення жидів. М. і., ген. Колер оповідав судді Мусманно, що він розподілив взятих в німецький полон альянтських летунів жидівського походження між різні віддалені табори полонених, щоб захоронити їх проти намагання Айхмана, всіх їх вистріляти. Однак суддя Мусманно признав, що він не повірив Ріббентропові, наче б Айхман впливав на Гітлера, бо „не можна мати впливу на вибухаючий вулькан". Суддя Мусманно не захитався в своїх зізнаннях у перехресному вогні запитів оборонця д-ра Серваціюса.

Юдолл пропонує нові податки на розбудову відпочинкових засобів

Вашингтон. — Секретар внутрішніх справ Стюарт Юдолл заявив в пресовому інтерв'ю, що треба б ухвалити новий одноцентовий податок від безалькогольних напоїв і цигарок, щоб можна було розбудувати розвагово-відпочинкову програму в ЗДА. Він сказав, що урядовці його департаменту розглядають справу цих нових податків, за які можна б розбудовувати парки та створити такі можливості, де населення цієї країни могло б переводити своє дозвілля на вільному просторі зі свіжим повітрям. Мали б видати бонди на суму двох більйонів долярів, які можна б викупити з тих податків, що будуть ухвалені. Він сказав, що можна б здобути гроші на повищу то ціль тим способом, що люди платили б квитки вступу до публічних парків. Із цією ж справою треба поспішати, поки є ще вільна земля, де можна б творити нові парки та інші відпочинкові місця.

В Тексасі будують протиатомове сховище на 500 осіб

Дектон, Тексас. — Представник Уряду Цивільної Оборонної Мобілізації повідомляє, що там будують протиатомове сховище для 500 осіб, які могли б там перебувати 30 днів. Це підземне сховище коштуватиме $2,500,000 і буде приміщенням для головної квартири 5-го району Уряду Цивільної і Оборонної Мобілізації. На випадок потреби там могли б приміститися центральні аґенції із Вашинґтону. Уряд ЗДА плянує збудувати вісім таких протиатомових сховищ: в Дентоні (Тексас), Томасвілі (Джорджія), Олні (Мериленд), Гарварді (Мессачусетс), Беттіл Кріку (Мишиґен), Денвері, (Колорадо, Еверстті (Вашингтон) і Ровза (Каліфорнія). Ці сховища мають витримати атаку 20-меґатонної водневої бомби. Ці підземні фортеці мають бути готові до червня 1962-го року, сховище в Дентоні має бути взором для інших протиатомових сховищ в інших згаданих місцевостях. В них зможуть, на випадок потреби схоронитися, крім нормальних 500 осіб, ще 200 додаткових осіб.

● **В конґолійській** провінції Катанзі міністри, які правлять в заступництві президента Катанґи Мойсе Чомбе, що його арештував центральний уряд Конґа, уневажнили всі контракти, на основі яких набрано до Катанґи з західньо-европейських країн, головно Бельгії, військових добровольців і різних дорадників.

На Женевській конференції про Ляос китайські комуністи атакують ЗДА

Женева. — Зараз на першому формальному засіданні Женевської конференції про Ляос, у вівторок 16 ц. м., після примирливої спокійної промови прем'єра Камбоджи Народома Шіганука, комуно-китайський міністер закордонних справ маршал Чен-Ї гостро накинувся на З'єдинені Держави, як ніби головного винуватця загрозливої ситуації в Південній Азії. Чен-Ї закинув З'єдиненим Державам, що вони зламали свою обітницю шанувати постанови Женевської конференції з 1954 року і зараз після неї зорганізували „аґресивну" Організацію південно-східнього азійського оборонного пакту (СЕАТО), та почали давати військову допомогу Ляосові і Південному В'єтнамові. Чен-Ї різко атакував теперішню подорож віце-президента Линдона Джансона по країнах Південної Азії і Далекого Сходу, як ніби „призначену на приготовлювання війни". Державний секретар Дін Раск і англійський міністер закордонних справ лорд Гюм дадуть відповідь китайському комуністові. Тим часом Женевська конференція відкрилась при неповному складі учасників, бо все ще не прибула делеґація від Південного В'єтнаму та ляоський уряд Буна Ума не рішився взяти участь в конференції на базі рівности з ляоськими комуністами. Делеґація уряду Буна Ума є в Женеві, але демонстраційно залишилась в готелі і не взяла участи в першому засіданні конференції на знак протесту проти приявности ляоських комуністів.

Федерація Конґа буде складатись з 21 країн

Леопольдвіль. — На нараді конґолійських лідерів у Кокільгатвілі осягнено порозуміння щодо нової назви для Конґа: „Федеративна Республіка Конґо". Вона буде складатися з 21 країни, замість дотеперішніх шістьох провінцій з часу бельгійської адміністрації. Нові границі провінцій будуть покриватись з поділом конґолійців на різні племена. Конференція у Кокільгатвілі протягнеться, мабуть, до червня. Вона має назагал успіх, але проводиться під неприязність катанґського президента Мойсе Чомбе, що його арештовано формально за державну зраду друкування власних грошей, спроневірення державних фондів і т. п. злочини, а фактично за саботування тієї ж конференції та нехіть співпрацювати з центральним урядом Конґа і з Об'єднаними Націями.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** заявився за те, щоб Гарвардський університет видавав деякі дипломи англійською, а не латинською мовою, як це було досі. Це рішення затвердила надзірна рада цього університету, членом якої є президент Кеннеді. Президент не брав участи в нарадах, тільки переслав свою згоду на письмі.

● **Генерал армії Двайт Д. Айзенгавер** в дні 15-го травня прийняв дефіляду цілого корпусу кадетів Військової Академії у Вест Пойнті, Н. Й., у зв'язку з тим, що абсольвенти тієї Академії признали йому нагороду — Медалю Теєра, яку йому передали під час окремої церемонії. Айзенгавер закінчив цю Академію в 1915 році. Він згадував із приємністю про свій побут в Академії.

● **Окрема Комісія** ствердила, що рентґенові апарати нюйоркських лікарів і дентистів видавали більше радіяції, як це потрібне при досліджуванні пацієнтів. Це все було тому, що досі в цих апаратах були малі технічні недокладності. З оглянених 2,716 апаратів аж 53 відсотки виявили ці технічні недокладності. Але пацієнти мусять рискувати і давати себе оглядати рентґеновими апаратами, бо все таки з цього є більше користи, як шкоди, заявив директор контрольного відділу при Уряді Здоров'я Генсон Влец.

● **Уряд прем'єра Кастра** відкликав свого амбасадора з Ватикану, і не є відомо, чи він ще туди вернеться. Ватиканський нунцій у Гавані архиєпископ Люїджі Сентоз покищо перебуває в столиці Куби.

● **38 професорів** Принстонського університету, Н. Дж., вислали листа до президента Кеннеді, в якому виступають проти того, щоб ЗДА збройно інтервеніювали на Кубі. Професори заявляють, що інтервенція ЗДА на Кубі пошкодила б Америці серед американських приятелів в чужих країнах.

У СВІТІ

● **На процесі проти Адольфа Айхмана** в Єрусалимі відчитано, м. і. документ з 28 серпня 1941 р., який доказував, що Айхман був проти виселення жидів з Німеччини та окупованих німцями чужоземних територій, а за фізичне винищення всіх їх. — Процес Айхмана має скінчитись швидше, як спершу гадали, а саме до кінця червня ц. р., бо судовий трибунал є проти наводження на розправі всього, що не стосується безпосередньо до Айхмана, а оборонець Айхмана не піддає свідків прокуратора перехресному переслухуванню.

● **Сіямський міністер внутрішніх справ** заперечив подану „Ню Йорк Таймсом" вістку, наче би Сіям призадумувався над виступленням з прозахідного бльоку та проголошенням своєї „невтральности". Сіямський міністер заявив, що нинішній світ поділений на „правих" і „лівих" і тут не може бути „невтральних".

● **В Англії** в самоуправних виборах, переведених у цілому ряді громад до самоуправних установ консервативні збільшили свій стан посідання на 148 мандатів, а ліберали на 80. Соціялісти втратили загалом 225 мандатів. Цю поразку соціялістів загально приписують зростові в соціялістичних рядах впливів комуністів.

● **Західня Німеччина** висловила готовість підписати з Польщею довготерміновий торговельний договір. Дотепер Німці й поляки підписували торговельні умови тільки на один рік. Нові переговори будуть вестися у Франкфурті.

● **В Австрії** арештовано Франца Мурера, прізвище якого виринуло під час єрусалимського процесу проти Адольфа Айхмана. Мурер був одним із тих, що винищували жидів в балтійських країнах. Його залишили на волі, коли він в 1955 році вернувся з кацету в Совєтах і він став навіть головою хліборобської палати в Стирії.

● **До палацу Об'єднаних Націй** прийшла в четвер минулого тижня проґулянка — 44 конґресмени з своїми рідними, разом 180 осіб. Їх вгощав і давав різні пояснення американський амбасадор в ОН Адлей Стівенсон в будинку делеґації ЗДА, зараз навпроти скляного палацу Об'єднаних Націй.

● **Туніський президент Габіб Бурґуіба,** відвідавши в минулому тижні будинок Об'єднаних Націй в Ню Йорку, на пресовій конференції гостро таврував колоніялістів, комуністів і сіоністів, як тих, що — на його думку — найбільш загрожують нинішньому вільному світові. Він перестерігав Ізраїль, що б він не вів „імперіялістичної" політики.

● **Японський** приватний концерн, який під контролею уряду продукує керовані ракети, переговорює з Арґентиною про продаж Арґентині ракет на суму дол. 19 мільйонів.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сиги і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

ЗДА і Канада

Подорож президента Джана Ф. Кеннеді до Канади, що є першим його виїздом з часу інавгурації у відвідини до дружньої і зв'язаної багатьма вузлами спільної історії і спільних інтересів країни, є не тільки виявом куртуазії, але має, особливо в сучасній міжнародній ситуації, також своє політичне значення.

Канада є не тільки найближчим сусідом З'єдинених Держав Америки, відділеним більше символічним, неохоронюваним мілітарно кордоном, але й їх найпершим союзником, партнером в справах Західньої гемісфери, Організації Американських Держав і в справах Північно - Атлантійського Пакту, значить в оборонних системах Америки й Европи.

Але ці зовнішньополітичні й оборонні аспекти не вичерпують всього засягу взаємин між цими двома країнами. Зумовлені ці взаємини у великій мірі, з одного боку, переважаючим культурним і господарським впливом ЗДА з їх 182 мільйонами населення на 18-мільйонову Канаду і все більшими інвестиціями американського капіталу в канадійське господарство, що сягають уже 16 більйонів долярів, як теж, з другого боку деяким ресантиментом канадійців супроти ЗДА, їх тривогою з приводу зросту і посилення американських впливів у Канаді, їх намаганням зберегти якнайповнішу культурну і політичну окремішність Канади, як держави і як нації, що перебуває в стані формування з різних національних елементів. З цього погляду ці взаємини позначені деякою ігноранцією ЗДА щодо національних аспірацій канадійської нації й острахом канадійців перед евентуальним заливом американської культури і капіталу.

Провідники обидвох країн, Президент ЗДА Кеннеді і канадійський прем'єр Діфенбейкер, напевно свідомі всіх труднощів у взаєминах між обидвома країнами, але ледве чи знайдуть час на те, щоб саме ці труднощі обміркувати і знайти способи для дальшого збереження добрих взаємин між обидвома країнами на базі рівности і пошанування національних аспірацій та суверенности слабшої сторони. Їх увагу займуть, без сумніву, актуальні міжнародні проблеми такі, як справа Ляосу, в якій заінтересовані не тільки ЗДА, але й Канада, вже з того погляду, що вона є учасником 3-членної комісії для невтралізації цієї країни, і справа Куби, у відношенні до якої Канада намагається вести окрему від американської лінію, не зрікаючись торговельних взаємин з тією країною і виступаючи за нормалізацію взаємин між режимом Фіделя Кастра і Вашингтоном. Будуть напевно обговорені під час зустрічі в Оттаві і питання недалеких відвідин президента Кеннеді у Франції, зв'язаній теж історією і спільними інтересами з Канадою і зацікавленій також у розв'язці актуальних міжнародних проблем.

Вже самим фактом відвідин президента Кеннеді в Канаді, як у найпершій з-поміж відвідуваних ним країн, і в дальшому трактуванням Канади, як рівнорядного політичного чинника в теперішній міжнародній ситуації, З'єдинені Держави Америки причиняться у великій мірі як не до усунення, то до злагіднення канадійських побоювань щодо політичної й економічної суперематії свого великого сусіда й союзника. В дальшому ці відвідини матимуть напевно вплив і на зміну ставлення досить ігнорантного й байдужого американського загалу до Канади й канадійців і їх змагань до окремішнього й самобутнього існування, їхнього власного способу життя і їхнього бажання грати суверенну й незалежну ролю в міжнародному житті.

За столом з комуністами

Нова Женевська міжнародна конференція, цим разом у справі Ляосу, яка мала розпочатися минулої п'ятниці, але на 3 дні „спізнилася", бо спершу не наспіли авторитетні відомості про припинення воєнних дій в тій країні, а потім був там спір за участь комуністів, є сама по собі новою перемогою комуністів у міжнародній скалі. 21-го липня 1954 р. також у Женеві закінчено затяжну війну в Індо - Китаї, де Москва і Пейпінг зорганізували і активно підтримували комуністичних партизанів у їх боротьбі проти французької адміністрації. І таким чином Франція втратила Індо - Китай, що його поділено на три самостійні держави, В'єтнам, Ляос і Камбоджу, з тим, що В'єтнам відразу поділено ще на дві частини, північну комуністичну і південну вільну. Але буквально протягом ночі Китай і Північ. В'єтнам взялися підривати лад партизанами і терористами в двох названих вище країнах: Ляосі і Південному В'єтнамі. За сім років, що минули з того часу, ця комуністична акція увінчалась таким успіхом, що ось у Женеві зібралась нова конференція, яка має ніби закінчити війну в Ляосі і ґарантувати йому стан самостійної, неподільної, вільної і невтральної країни.

Пишемо „ніби", бо практично така ціль заздалегідь виключена. На Женевській конференції сидять за спільним столом з представниками Заходу та ляоського уряду аж чотири комуністичні делеґації: комуністичного Китаю, Північного В'єтнаму, Совєтського Союзу і ляоських комуністів, та ще й поплентацького колишнього „невтрального" прем'єра Ляосу, Суванни Фуми, кандидата на майбутнього прем'єра „коаліційного" уряду, який недавно їздив до Москви й Пейпінгу. Є річчю наперед виключеною — дістати від отих комуністичних „контрагентів" згоду на дійсно самостійний, вільний, неподільний і невтральний Ляос. *І навіть в найкращому випадку, якби комуністичні диктатори в Москві і Пейпінгу* прийшли до переконання, що треба тепер бодай назверх погодитися на таку формулу, не вимагати поділу Ляосу за зразком Кореї та В'єтнаму і не ставити надто високих умов щодо участи комуністів в новому уряді, то нема найменшого сумніву, що вони, діставши кращі й легальні можливості пенетрації в ляоський адміністраційний апарат і ляоське військо, незабаром захоплять цілком владу в тій південно - азійській країні. Західні держави нібито рахуються з такою можливістю і — кажучи бухгальтерійним терміном — вже тепер „списують" Ляос з конта вільного світу, потішаючи себе і сусідів Ляосу, що аж ніяк не допустять до поширення комунізму — поза Ляос...

Таким чином ми є свідками нової поважної поразки західніх великодержав, в першу черґу З'єдинених Держав, як ініціятора і найважливішого члена Організації Південно - Східнього Азійського пакту (СЕАТО), що формально й морально зобов'язалась боронити південну Азію проти комуністичного наступу. Після досвіду з Ялтинською, Потсдамською і згаданою Женевською конференціями, з перемир'ям із комуністами в Кореї та з безліччю конференцій з комуністами в справах Німеччини, Берліну, роззброєння і атомових дослідів, засідати знову за спільний стіл з комуністами і сподіватись від них згоди на мирну й конструктивну полагоду ляоської проблеми, це не тільки політична наївність: це жалюгідний доказ тієї нерішучости, яка привела до такої ситуації, що в ній міжнародна конференція в Женеві з делегатами Москви й Пейпінгу та їхніми лакеями зводиться хіба тільки до „рятування обличчя" в очах народів південної Азії і всього вільного світу.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

СТО ДНІВ МІЖ КОНҐРЕСОМ І ПРЕЗИДЕНТОМ

Коли Джан Кеннеді здобув пост Президента, світові стало ясно, що в політиці ЗДА прийдуть зміни. Заповідала їх динамічна індивідуальність нового Президента, молодого, як ні один досі, повного запалу й розмаху, незвичайно здібного й освіченого. Але біля індивідуальности Кеннеді чи не найважливішим чинником, що дозволяв очікувати нового вітру, була та обставина, що оце знову, вперше від 1955-го року, конґресова більшість і Президент належать до тієї самої партії. Очікувано оправдано співпраці між законодавчою й виконною владою, тіснішої й гармонійнішої, як була за Айзенгавера в останніх роках його урядування. Розмашні „нові обрії", які розгорнув Кеннеді перед своїми громадянами, не могли бути ділом і досягненням самого Президента чи його екзекутивної влади. Вони вимагали численних законодавчих актів, які, хоч і з ініціятиви Президента, мусіли народитись в Конґресі.

І ось минуло сто днів від часу інавгурації Кеннеді. Колись, коли покійний президент Рузвелт, в період великої економічної депресії, почав впроваджувати в життя свій „Ню Діл", він осягнув впродовж перших ста днів таку силу законодавчих актів, як ні один Президент перед ним. Від того часу прийнявся звичай, особливо в журналістичному світі, давати спеціяльну оцінку перших ста днів нового Президента. Не перших трьох місяців, не першого чвертьріччя, а саме ста днів.

Президент Кеннеді не дармував цих перших сто днів: в додаток до його власного розмаху, обставини змушували його приймати рішення історичного значення. А під час галасу довкруги Конґа, Ляосу, Куби, змагань за першенство в просторі і т. д. Конґрес дістав свою пайку пропозицій для законодавчої акції, які здебільша стосувались президентових проєктів в ділянці соціяльній та господарській. Але на цих пропозиціях Президент будував надії громадян — своїх виборців, і тепер прийшла пора їх здійснити. В лютому Кеннеді переслав Конґресові 16 проєктів, які просив поладнати „якнайскоріше". Між ними деякі були вже давніше предметом контроверсії, як ось піднесення мінімальної заробітньої платні, федеральна допомога школам, медична допомога старшим особам у межах суспільної забезпеки, створення додаткових судейських позицій і т. п. Це, очевидно, мав бути початок у довгому ряді рекомендацій, які ще мали прийти, як ось фармерські пропозиції, бюджетові зміни, громадянські права, податки і т. п.

Ще заки Конґрес узявся до праці над цими пропозиціями, було вже видно, що конґресова більшість — це дуже релятивна річ і що сама приналежність до одної партії з Президентом далеко не означає гладкої співпраці між Капітолем і Білим Домом. І може найбільшим питанням було: чи престиж нового й молодого Президента матиме силу керувати рішеннями Конґресу.

У Палаті Репрезентантів демократи мають 261 місце, а республіканці 172, отже більшість демократів значна. Але все таки в останніх виборах республіканці здобули на 21 місце більше, як мали попередньо, отже демократична перевага зменшилась. Кеннеді був членом Палати Репрезентантів протягом шести років, від 1946 до 1952, але було це давно і тоді він був ще молодим хлопцем, отже особистого тривкого впливу не здобув. У цій палаті головною остоєю адміністрації, тобто Президента, є тепер її спікер Сем Рейбирн, старий політик, який служить на цьому пості вже десятий раз. Вправді, у виборах був прихильником свого стейтового приятеля Джансона проти Кеннеді, але коли ці обидва творять тепер чоло виконного уряду, Рейбирн без застережень з ними. На самому початку цієї сесії його престиж був поставлений на ризиковну пробу. Спікер Рейбирн — 79 років життя — виступив проти репрезентанта з Вірджінії Смита — 78 років — який є головою могутньої Комісії правил. За традицією, завдання цієї комісії полягає в тому, щоб, у порозумінні з спікером, пересівати напливаючі законопроєкти, допускати на пленум ті, які вже визнано за „готові", заморожувати інші, а ще інші взагалі недопускати. Але Смит забезпечив собі „ліберальну" більшість і готувався бльокувати різні проєкти Кеннеді. Тоді Рейбирн, щоб розбити цю більшість, запропонував: число членів комісії піднести з 12 до 15, тобто додати трьох прихильників адміністрації. Боротьба була важка, велася на залі і кулюарах. Престиж спікера, а за ним і Кеннеді, були в грі. Наприкінці січня 1961 р. відбулося голосування, і Рейбирн виграв малою більшістю 217 до 212 голосів; це була також перша, хоч незначна, перемога виконної влади за вплив в Палаті Репрезентантів.

У Сенаті образ був змінений значно більше. Цю зміну можна було бачити прямо з ґалерії сенатської залі. В попередній сесії, і довгі роки перед тим, очі зупинялися на стрункій, рухливій постаті Линдона Джансона, тоді провідника демократичної більшости і таким чином найбільш впливової людини в Сенаті. Завжди стояв він на ногах за своїм столиком перед столами президії, завжди пильно стежив за ходом нарад, готовий керувати ними шляхом відповідних внесень. Тепер він за столом президента Сенату, якого колись так не хотів. Під час нарад, якщо він на залі, його роля пасивна, „сидяча". Але зберіг він свій протягом довгого часу набуваний і спритно збудований вплив поза залею нарад, і його він очевидно ставить на службу програми Кеннеді. Його місце, як провідника більшости, зайняв інший вірний прихильник Президента, Майк Менсфілд з Монтани, блідий, з обличчям аскета, менше рухливий, але не менше спритний. Обидва вони ведуть демократичну більшість 65 сенаторів проти 35 републіканців. Крім того, Кеннеді був у Сенаті від 1952 року і до кінця, і там мав не тільки престиж, але й багато особистих приятелів (наприклад, сен. Сметерс з Флориди був його свідком при шлюбі). Його вплив у Сенаті ще слідний. Одним словом, Кеннеді може розраховувати на Сенат, і там він більше готовий ставити на карту свій престиж.

Якщо не рахувати точно сто днів, то протягом цього часу з 16 проєктів Кеннеді п'ять вирішив Конґрес згідно з його думкою. Але насправді можна зачислити до висліду тих днів також новий закон про піднесення мінімальної платні робітників до $1.25 за годину, який „робився" в цих днях і тільки формально завершився кілька днів пізніше. Цей закон був і одним з найбільш контроверсійних досі і може бути показником співпраці Конґресу з Президентом. У березні він двічі перепав був в Палаті Репрезентантів при прелімінарному голосуванні, головно внаслідок небезпечної коаліції південних демократів з консервативними республіканцями. Він перейшов був Сенат, пішов на спільну конференцію і остаточно був прийнятий у компромісовій формі обома палатами — в Сенаті 64 - 28, а в Палаті Репрезентантів — 230 - 190 голосів.

Тому, що Конґрес звичайно повільніше працює в початкових місяцях, цей числовий вислід цілком задовільний: він кращий, як мав Айк в тому самому часі чотири роки тому. Але він — цей вислід — дозволяє зробити певні висновки.

Поперше, партійна приналежність не є рішальним чинником: Конґрес хоче зберегти свою індивідуальну волю і піде за Президентом тільки тоді, коли так захочуть його члени, незалежно від партійної політики. Подруге, престиж Президента сильний, і він росте; але не можна сказати, як думають деякі журналісти, що „Конґрес їсть з руки Президента". Навпаки, Президент мусить також піти на поступки, щоб дістати закон (менше число робітників, які дістають підвишку; мінімум виноситиме тільки $1.15 впродовж двох років, і тільки в 1963 р. піднесеться до $1.25). Потретє, „ліберальна коаліція" південних демократів з частиною республіканців, що видавалася такою загрозою для гармонійної співпраці між Конґресом і Президентом, не є така вже непоборна: вона розбилась під час змагань за цей останній закон, і може розбиватись також у майбутньому.

„Нові обрії" нового Президента зустрічають застереження в Конґресі, його деякі законопроєкти — наприклад, внедовзі проєкт медичної допомоги для старших осіб — натрапляють на значний опір. Але Президентів престиж росте навіть серед південних конґресменів. Виглядає, що Кеннеді не легко здобуде бажані закони, але таки їх може — „пристрижені" — здобуде.

(юст)

ДО ПИТАННЯ ПРО МІЖНАРОДНО-ПРАВНИЙ СТАТУС УССР

(Доповідь Костя Варварова в УВАН)

18-го лютого ц. р. на засіданні Комісії УВАН у ЗДА для дослідів над пореволюційною Україною і Совєтським Союзом К. В. Варварів доповідав про міжнародно-правний статус УССР.

Він нагадав, що віддавна у міжнародному праві існує статус де юре і статус де факто, себто положення юридичне, або правне, і положення фактичне. Доповідач проаналізував поняття статусу де юре і висловив погляд, що, не зважаючи на свій фактичний колоніяльний стан, Україна, як держава, існує де юре. Юридична база її міжнародно - правного статусу спирається головно на її членстві в Об'єднаних Націях.

Доповідач поділив розвиток зовнішньополітичної діяльности УССР на чотири періоди: 1) від часу постання УССР до часу створення СССР в 1923 році; в цьому періоді окремі республіки існували як формально самостійні держави, з відповідними дипломатичними інституціями, і були пов'язані системою військово - економічних договорів; 2) другий період почався від часу створення СССР у січні 1923 р. і конституційних змін 1924 р., які централізували інституції зовнішніх справ в одному центрі — Москві, залишаючи окремим республікам внутрішньоадміністративні функції і деяку, дуже обмежену, діяльність назовні; 3) Третій період почався від т. зв. „Сталінської конституції" 1936 р. і тривав до конституційних змін у лютому 1944 р.; був він характеристичний тим, що окремі союзні республіки позбавлено тоді будь-яких фіктивних чи півфіктивних прав щодо зовнішньої політики; 4) четвертий, сучасний період почався від змін і доповнень конституції СССР і союзних республік від 1-го лютого 1944 р., які теоретично привернули головніші юридичні повновласті республікам, надаючи їм теоретичне право самостійно нав'язувати й підтримувати дипломатичні зв'язки з зовнішнім світом, створюючи для цього міністерства зовнішніх і військових справ.

У ці різні періоди, коли правне становище республік було різне, з точки зору совєтської юридичної доктрини, УССР, як і інші совєтські республіки увесь час вважалися самостійними державами. Теоретично, згідно з тлумаченням совєтських юристів (наприклад, Крилов, Кожевніков, Коровін), УССР, вступивши в 1923 році до Союзу не позбулася своїх „суверенних прав", а лише „добровільно" передала деякі з цих прав центральному, всесоюзному урядові. Союзні республіки, каже Крилов, це „... суверенні совєтські держави, суверенітет яких обмежений лише в рамках, вказаних у статті 14 Конституції СССР", яка перелічує компетенції Союзу.

Це обмеження в конституціях 1924 і 1936 років якраз і позбавляло Совєтську Україну тих формально - правних ознак зовнішньої суверенности, необхідних для набуття міжнародно - правного статусу кожної держави. Конституційні зміни 1944 р. встановили нову юридичну рівновагу між центром і периферіями совєтської федеративної системи. Внаслідок цих змін УССР здобула юридичні підстави для набуття такого статусу і для вступу до Організації Об'єднаних Націй.

Історія вступу УССР до ОН тісно пов'язана з Ялтинською конференцією 1945 р. На підставі аналізи деяких тепер приступних документів, доповідач прийшов до висновку, що УССР здобула членство в ОН насамперед всилу політичних обставин, співвідношення сил і дипломатичних маневрів СССР, ЗДА і Англії. Однак, з юридичного погляду важливим є факт, що хоч справа участи УССР в ОН була фактично передрішена під час Ялтинської конференції, формально УССР була прийнята голосуванням усіх націй — учасників конференції в Сан Франсіско, згідно з усіма процедуральними приписами й вимогами хартії ОН. Таким чином вступ УССР в членство ОН, як члена - основоположника цієї світової організації, відповідав усім принципам, поняттям і формальностям існуючого міжнародного права.

Згідно з хартією ОН, ця організація заснована на принципі суверенної рівности всіх її членів, які вважаються юридично повноправними й суверенними державами. Відносини між ними повинні базуватися на пошануванні принципу суверенної рівности. Отже, УССР, як і всі інші члени ОН, вважається рівною в правах і обов'язках з усіма іншими державами. Вона є підметом прав і обов'язків, які накладає хартія ОН, що є важливим джерелом міжнародного права; в такому розумінні УССР є також підметом міжнародного права. Завдяки такому своєму статусові, УССР є членом 7 міжнародних організацій у системі ОН і бере участь в багатьох комісіях різних органів, в міжнародних конференціях і з'їздах. УССР є також учасником цілого ряду міжнародних договорів і конвенцій.

Яке ж формально - правне становище УССР поза системою ОН з погляду сучасних теорій міжнародного права? Тут на перше місце виступає проблема суверенітету, яка, на думку доповідача, є дуже складною. Проблема суверенітету дуже заплутана в модерній теорії права. Саме поняття суверенности є дискусійним. Більшість фахівців міжнародного права західного світу тепер приймають триступневий поділ держав, а саме: держава може бути — а) цілком суверенною або лише суверенною; б) частинно суверенною або в) залежною чи несуверенною. В світлі конституційних змін 1944 р. УССР, як одна з складових республік СССР, могла б бути кваліфікована у другій категорії, себто як не цілком суверенна або квазі - суверенна держава і підмет міжнародного права з обмеженими правами. Але про те, чи не цілком суверенна або квазі - суверенна держава може бути підметом міжнародного права, немає ще досі однозгідного погляду.

В цьому питанні є дві школи. Одна вважає, що лише суверенні держави можуть бути підметом міжнародного права і тим самим мати міжнародний статус. Прихильники цієї школи (наприклад, Кельзен, Кунц, Джезуп) уважають, що державу — члена федерації не можна вважати за підмет міжнародного права, хоч би з таких двох причин: 1) держава, вступаючи до федерації, втрачає свою суверенність і незалежність, навіть перестає бути державою в розумінні міжнародного права, коли вона бере на себе зобов'язання бути під авторитетом федерального уряду; 2) навіть коли держава - член федерації і посідає деяку владу в міжнародних справах, це, однак, не кваліфікує її як міжнародну особу, тому що ця влада-компетенція випливає з федеральної конституції, а не з міжнародного права безпосередньо. Друга школа (наприк., Оппенгайм, Лявтерпахт, Губер, Шварценберґер та ін.) виходить з того становища, що держава - член федерації, маючи деяку компетенцію чи права в міжнародних питаннях, є тим самим частинно-суверенна або квазі - суверен-

(Закінчення на стор. 4-й)

Володимир Жила

ЛІТЕРАТУРНО - ЕСТЕТИЧНІ ПОГЛЯДИ ІВАНА ФРАНКА

(1)

„Одним словом — творчість його (Івана Франка — В. Ж.) виростала з життя і була для життя. Це становить її вартість, її цінність і капітал, це дає їй її широту та інтенсивність".

М. Євшан[1]

Вирішальний вплив на формування літературно - естетичних поглядів Ів. Франка мали геніяльний Тарас Шевченко і деякі визначні західньоевропейські поети та письменники. Під їх безпосереднім впливом міцніли й закріплювались Франкові погляди і переконання, що не йшли по лінії голого естетизування, як це траплялось в деяких його сучасників, а відтворювали дійсне життя, малювали дійсних людей в усій складності їх обстанови. І тут, як і в інших ділянках творчости, Франко зберіг свою самостійність, за яку він так часто був готовий вести дискусії. „Він уважав себе, — як підкреслює М. Євшан, — не за „епілог", а за „пролог", ввесь час горів неначе серед маси нових плянів, найрізнородніших задумів, жив в будуччині, і ті всі його задумані пляни праць не давалися підвести під ніякий напрям ані літературну школу[2])"

В цьому гарячому бажанні бути собою, творити під диктат свого серця і розуму криється його геніяльність. Він не любив механічно складати слів і під ширмою блискучої форми ховати пекучий біль і сльози свого народу, він, навпаки, розкривав страшне національне й соціяльне зло в усій його багатогранній літературній діяльності. Він підходив до дійсности об'єктивно, вона була для нього джерелом його надхнення. „Про естетику він говорив як про „витвір розвою суспільности", доводячи, що кожний час, кожне суспільство створює свої естетичні міри для оцінки творів літератури[3]). Ів. Франко писав: „У нас єдиний кодекс естетичний — життя. Що воно зв'яже, те й буде зв'язане, а що воно розв'яже, — те й буде розв'язане"[4]). Полемізуючи з поглядами Івана Нечуя - Левицького, висловленими в 1878 р. в журналі „Правда", Франко виклав естетичні принципи критичного реалізму, пишучи: „Тисячні естетичні правила поставали і щезали в протягу століть — для нас вони зовсім пропали і стали пустою формою; головне діло життя. Значить, література й життя мусять стояти в якійсь тісній зв'язі"[5]). Франко в своїх міркування іде так далеко, що закони естетики, які формувалися на протязі віків, називає сміттям, яке догниває на смітнику історії.

І тому помітно значний вплив на Франка деяких теорій Золя[6]). Так Франко стає твердо на принципі науково-го реалізму і поступової тенденції в літературі, що стають його основними поглядами. Він вважає, що реалізм був конечний, він виник мимоволі й несвідомо як пряма відповідь на потреби часу. Відповідно до цього він ставить літературі нові завдання, а саме давати правдиві образи життя, праці, бесіди й думок даного часу[7]) і також радить їх аналізувати, шукати їх безпосередніх причин, наслідків, росту й упадку. При чому всюди (він вважає) мусить бути відповідна метода й науковий підхід, бо інакше література стає іграшкою, яка ніколи не виконає своїх завдань і буде лише „... для розривки багачам по добрім обіді"[8]). Франко виходить із заложення, що література це передусім свідома, розумна праця"[9]), яка потребує чесного вкладу. І оце він горить тим великим бажанням виконати ці завдання і стати таким чином повноцінною людиною з усіма людськими поривами, терпіннями, радощами й надіями. В його душі розгортається глибока суспільна ідеологія, він шукає завзято свого добра в добрі громади. Його ідеологія зростає і кріпне та згодом переходить зі соціяльної в національну, якої ідейним завершенням є поема „Мойсей". Паралельно з його духовим піднесенням росте його творчість. Франко бореться зі собою, а саме бореться свідомий ідейний суспільник робітник з поетом, який, як заявив Огоновський, спочатку був ідеалістом з поважним нахилом до романтизму[10]). Серед таких обставин формується його психіка, наростає його громадська й суспільна свідомість. І з того часу його всестороння літературна праця стає суспільною функцією. Він, битий життям, виступає проти течії і якраз в цій боротьбі здобуває характерні індивідуальні прикмети. Його творча пісня вже не виходить з кола суспільних і національних справ, Франко здобувається на піднеслі тони, він паралельно з народною драмою говорить і про свою власну драму, і тут виступає його творча індивідуальність. В той час він насправді трясе сумлінням українського галицького суспільства. Він вважає, що тільки в близькому зв'язку з народом і в доброму висвітленні справ цього народу лежить можливість його піднесення із занепаду та застою. І тому Франко стоїть за поширення тематики й поглиблення змісту літератури. Література мусить стати оригінальною і національною, вона мусить користуватися конкретними образами справжньої дійсности й вживати вдосконалені поетичні форми.

[1]) М. Євшан, „Іван Франко" (Нарис його літературної діяльности), Літературно - Науковий Вістник (ЛНВ), Львів, 1913, стор. 270.

[2]) Там же, стор. 285.

[3]) М. Климась, Світогляд Івана Франка, Київ, 1959, стор. 262.

[4]) І. Франко, „Література, її завдання і найважніші ціхи", — твори, том 16, Київ, 1955, стор. 13.

[5]) Там же, стор. 11.

[6]) М. Євшан, там же, стор. 275.

[7]) Твори, том 116, стор. 11.

[8]) Там же, стор12.

[9]) Іван Франко, „У нас нема літератури", — Твори, том 16, стор. 42.

[10]) О. Огоновський, Історія літератури, III, 2, стор. 1072.

СССР погрожує відновленням атомових дослідів з уваги на Францію

Женева. — Семйон Царапкін заповів на 305-му засіданні Женевської конференції для справи атомових дослідів, що СССР відновить свої досліди, якщо Франція продовжуватиме власні досліди. Він закинув Америці й Англії, що вони ніби підтримують у цьому Францію, користаючи з французьких досвідів. Американський делеґат Артур Дін назвав совєтський закид „смішним і абсурдним", а англійський делеґат сер Майкел Райт пригадав, що Франція взагалі проводить свої атомові досліди тільки тому, що ЗДА й Англія відмовились виявити їй свої способи продукції атомової зброї та постачати їй готову атомову зброю. З свого боку англійський і американський делеґати звернули увагу совєтському контрагентові, що нехіть Совєтів погодитись на контрольовану заборону ведення всяких дальших атомових дослідів і їх тактика зволікання до безконечности доведе невідхильно до того, що не тільки теперішні посідачі атомової зброї відновлять свої досліди, але й інші держави приспішать свої експерименти. Артур Дін говорив про „триголову примару", яка зависла над Женевською конференцією, відколи її відновлено 21 березня ц. р., маючи на увазі зголошену тоді вимогу Москви, щоб міжнародну контрольну комісію очолювала 3-членна колеґія із правом кожного її члена закладати „вето" проти кожної проєктованої контролі. Західні делеґати апелювали тоді до Москви, щоб вона відкликала ту свою вимогу і цим відкрила шлях до підписання договору.

● **В Кольомбо на Цейльоні** засуджено на кару смерти двох буддійських монахів і одного купця за змову і вбивство в 1959 році тодішнього цейльонського прем'єра Бандаранайке. Екзекуцію мають виконати в днях від 20—22 червня ц. р., кожного дня по одному засудженому.

Похорони ректора проф. д-ра Івана Мірчука


Бл. п. Проф. І. Мірчук

В суботу 6-го травня о год. 9-ій вранці в церкві св. Івана Христителя відбулася Заупокійна Служба Божа та Панахида, яку відправив Апостольський Екзарх Єпископ д-р Платон Корниляк в сослуженні о. генерального вікарія, прелата проф. Петра Голинського, о. канцлера Івана Леськовича та о. д-р Івана Гриньоха.

Церква була переповнена українським громадянством та представниками українських установ. Баварський уряд заступав міністеріяльний урядовець д-р г. к. УВУ К. Швенд. Були також численні професори німецького мюнхенського університету та професорська колеґія УВУ на чолі з проф. д-ром Юрієм Панейком, новообраним ректором УВУ.

Присутні по Богослуженні складали кондоленції Дружині та Донці Покійного і його Родині.

В годині 4-ій на маленькому, але гарному цвинтарі — Гайдгавзен, що лежить недалеко Українського Вільного Університету, відбулися величаві похорони при участі велитенської маси народу. Похоронним обрядом проводив о. генеральний вікарій проф. П. Голинський в сослуженні о. д-ра І. Гриньоха, шамбеляна о. В. Турковида, о. М. Проскурницького та о. Й. Марторелля.

По відправі похоронних Богослужб несли до гробу труну Покійного Його найближчі приятелі та співробітники.

В імені Екзархії прощав у зворушливих словах Покійного о. прелат П. Голинський, від Української Автокефальної Православної Церкви в імені Митрополита Ніканора склав останній поклін та благословення митр. прот. о. декан П. Дубицький. В імені УВУ та всіх професорів промовляв проф. д-р Юрій Панейко, підкреслюючи заслуги Покійного для нашої Альма Матер. Проф. д-р Ервін Кошмідер говорив в імені Мюнхенського університету, Баварської Академії Наук та Товариства Остевропа Кунде, проф. д-р Георг Штадтміллер — Директор Остевропа Інституту в Мюнхені, від цього ж Інституту, від міста Мюнхену та в заступстві обербірґермайстра д-ра Фоґля міський радник д-р Фінґерле, від Ґроціюс штіфтунг (Академії міжнародного права) промовляв міський радник д-р Келлер, проф. Станкевич говорив від Інституту по вивченню СССР. Адвокат д-р Редер від Нім.-Укр. Товариства, проф. д-р Наталія Полонська-Василенко від УВАН, проф. д-р В. Кубійович від НТШ, проф. д-р Матвій Стахів від НТШ в Америці, УКК, ЗУАДК-у, Краєвого Комітету будови пам'ятника Т. Шевченка в Америці і Укр. Робітничого Союзу в Америці, Мґр. Я. Бенцаль від ЗЧ ОУН та Іван Жеґуц від українського студентства.

Крім вище поданих промовців, у похоронах взяли участь Президент УНР в екзилі д-р С. Витвицький, надрадник д-р Лідер, який заступав союзного міністра для справ втікачів д-ра Ф. фон Маркатца, міністеріяльний дириґент д-р г. к. УВУ К. Швенд, проф. д-р А. Ціґлер — від теологічного факультету мюнхенського університету; представники різних баварських міністерств та відпоручники всіх українських установ і організацій у Німеччині. На гріб Покійника зложено дуже багато вінків, між іншими був вінок від прем'єра Баварії д-ра Еґарда, від союзного міністра д-ра фон Меркатца, від Баварської Академії Наук, НТШ, УВАН, УТГІ, УВУ, Укр. Студентства, від проф. д-ра фон Менде та від численних українських установ. Похорони тривали більш двох годин. Співав похоронні пісні церковний хор під управою д-ра М. Філя.

УВУ

Мирослав Скала-Старицький виступить у Ню Йорку

Недавно ми повідомляли читачів про те, що відомий наш оперовий тенор, Мирослав Скала - Старицький, соліст Королівської Опери „Ля Моне" в Брюсселі й західньоевропейських театрів був запрошений на гостинні виступи в „Опера - Гавз" у Сан Франсіско, де співав партію Володимира Ігоревича в опері „Князь Ігор" Бородіна, та в опері Миколи Аркаса „Катерина", що її ставила „Українська Сцена" в Дітройті і Шикаґо з нагоди святкувань 100-тих роковин смерти Тараса Шевченка.

Про ці виступи писала похвально українська й чужомовна фахова критика, а з нагоди єдиного самостійного виступу М. Скали - Старицького у Ню Йорку 21-го травня, наводимо „синтезу" великого, як пише проф. Володимир Шаян із Лондону, мистецтва нашого майстра співу.

Після виступів М. Скали-Старицького на Шевченківському концерті у Лондоні і Парижі, проф. Володимир Шаян писав в „Українській Думці", Лондон, 6 квітня 1961:

„Справжньою гордістю Комітету було те, що йому пощастило забезпечити для концерту виступ нашого славного тенора Мирослава Скали-Старицького. Його виступи на сцені нагороджують слухачі довгими, ентузіястичними оплесками. Він природно домінував над цілим концертом від першого звуку свого виплеканого, металічно чистого і свіжого тембру тенора. Не легко з'ясувати тайну великого мистецтва Скали-Старицького, визнаного вже як світової міри майстра високого і чистого стилю „бель-канто". Зважмося поглибити цю характеристику детально.

Емоційної глибини досягає Скала - Старицький через чітку, прозору дикцію і дещо прискорене темпо пісень. Понад тим усім домінує його героїчно - трагічна інтерпретація цілости, досягнена єдиним благородним засобом, а саме динамікою його голосу, — широкого, майстерного „бельканто". Тими всіми засобами його спів, улюбленого ним Шевченківського репертуару, роз'орює серця слухачів благородними емоціями і разом із тим веде їх до висот героїчної напруги".

В єдиному виступі 21 травня ц. р. в Ню Йорку, М. Скала - Старицький виконає низку пісень на слова Шевченка, а також оперові арії українських і чужих композиторів.

Н. В.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Пам'ять Тараса Шевченка** в сторіччя з дня його смерти вшанували Відділи Наукового Товариства ім Шевченка й Української Вільної Академії Наук у Дітройті урочистою конференцією, що відбулася дня 25 березня ц. р. Звідомлення з цієї конференції буде надруковане в одному з чергових чисел „Свободи".

● ***Ярослав Стецько,*** голова Центрального Комітету Антибольшевицького Бльоку Народів брав участь у конференції, скликаній Азійською Антикомуністичною Лігою в Манілі на Філіппінах, відкриття якої відбулося дня 3-го травня ц. р. В цій конференції брали участь представники 35 вільних країн Азії, Африки, Латинської Америки й Европи.

● **Відділ УККА в Гартфорді** відзначив у суботу, дня 29-го квітня ц. р. десятиріччя свого існування бенкетом, в якому взяло участь яких 250 осіб, представників влади і Централі УККА та громадян Гартфорду й околиці. Ширший допис про цей бенкет буде надрукований незабаром.

● **Виставка малярських праць Якова Гніздовського,** відомого українського маляра і графіка, була відкрита дня 11-го травня ц. р. заходом і в залях Филаделфійського Мистецького Союзу (Филаделфія Арт Альянс) при 251 Савт 18-ій вулиці у Филаделфії (Ґалерія Ф). На виставці, яка триватиме до червня ц. р., показані 14 праць Гніздовського. Більшість із виставлених там образів буде перевезена до Ню Мехіко на виставку творчости американських мистців, яка триватиме там від липня до жовтня ц. р.

● **Виставка малярської і графічної творчости мистця Мирона Левицького** відбудеться в днях 20 до 30 травня ц. р., в домі „Просвіти" при 140 Бетирст у Торонті.

● **Доповідь д-ра Василя Рудка** п. н. „Філософ Памфил Юркевич" відбудеться в рамцях наукового засідання Філософічної Секції УВАН в суботу, дня 20-го травня ц. р., в приміщенні Українського Інституту в Америці у Ню Йорку при 2 Іст 79-ій вул. Початок о 7-ій годині вечора.

● **Проф. Олександер Архімович** говоритиме про „Наслідки 1960 сільсько - господарського року в СССР і на Україні" на науковому засіданні Природничого Відділу Акад. УВАН в неділю, дня 21-го травня ц. р. о 7-ій годині веч., в залі Українського Інституту в Америці при 2 Іст 79-ій вул. в Ню Йорку.

● **Літературний Мисливський Вечір** відбудеться в рямцях щотижневих вечорів Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку в п'ятницю, дня 19-го травня. У програмі передбачене — читання літературних творів на мисливські теми і висвітлювання кольорових фільмів американської продукції із полювання в ЗДА та кольорових плівок з трофеїв і мисливських приґод, зроблених членами Мисливського Клюбу „Тур". З читанням мисливських творів виступлять: Остапа Вишні — Лідія Крушельницька, Романа Купчинського — Зенон Осінчук та Остапа Савчинського — М. Оленець. Під час вечора на окремій виставці буде показана зброя, якою полюють члени „Туру". Гостям раді. Початок о год. 8-ій веч.

● **Історія Українського Кіна** Бориса Береста вийде незабаром з друку. Завдяки співпраці ряду ініціяторів українського кіна поширено й доповнено окремі розділи, а також збільшено кількість кліш (близько 500). В цій книжці буде подано перший повний фільмографічний довідник, що охоплюватиме всю 65-ти річну історію українського кіна. В цьому довіднику будуть перечислені всі учасники фільмового процесу і на Батьківщині і на еміґрації. Крім того, імена українських фільмарів будуть зафіксовані у відповідному показнику імен наприкінці книжки. Ціна книжки $10.00, включаючи кошти пересилки. Як повідомляє НТШ, що є видавцем Історії Українського Кіна, ця праця не буде продаватися в звичайному кольпортажі, а лише за попередньою передплатою з канцелярії НТШ: Shevchenko Scientific Society, 302-304 West 13th Street, New York 14, N.Y., USA.

● **Столиця Південної Кореї** Сеул нараховує тепер 2,500,000 мешканців. У 1945 році було там лиш 80.000 мешканців. З Північної Кореї втекли 2 мільйони осіб. Разом з великим природним приростом і воєнним знищенням — це причина нужди в краю.

✝
Ділимося сумною вісткою, що дня 14-го травня 1961 р. упокоївся в Бозі, по довгій і тяжкій недузі, Наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО І БРАТ
бл. п. Йосиф КАЦЕДАН
народжений 7-го квітня 1920 р., в с. Тарнавка, Журавно, Зах. Україна. До ЗДА прибув 1950 р.
ПАНАХИДА — у ВІВТОРОК, 16-го ТРАВНЯ в пох. заведенні П. Яреми в Ню Йорку.
ПОХОРОН — в СЕРЕДУ, 17-го ТРАВНЯ 1961 року, до церкви св. Юра, опісля на цвинтар.
Тяжким горем прибиті: Дружина — ПАРАСКЕВІЯ, донька — СТЕФАНІЯ і 3 брати в Краю

Період дивіденди у щадничо-позичковій спілці „Трайдент"

Для щадничо - позичкової спілки „Трайдент" в Шикаго місяць травень — це місяць незвичайної фінансової активности.

Як інформує екзекутивний директор Петро Пуцило, очолювана ним спілка почала виплачувати, починаючи з днем 1-го травня, піврічні дивіденди своїм щадникам. Сума виплачуваних дивіденд виносить цим разом 545,248 тисяч долярів. Це рекордове число є наглядним доказом надзвичайно скорого росту цієї фінансової установи. Вже 4-ий раз під ряд виплачено щадникам дивіденду у тій же самій рекордовій висоті — 4½%. З огляду на цей факт, ряди щадників зросли і постійно поповнюються н о в и м и. В наслідок такого стану, маєток „Трайдент-у" досягнув суми 30 мільйонів долярів.



Петро Пуцило, екзекутивний директор „Трайденту" і головний контролер УНСоюзу

Щоб дотримати кроку ростові фінансової бази, а в парі з цим і ростові кадрів працівників, треба було подумати про розбудову самого приміщення. Тепер цей проєкт розбудови і добудови добігає до успішного кінця. Ще недавно мале приміщення перемінилось тепер в атрактивний будинок, що притягає око прохожого і є гордістю кожного члена. З південної сторони додано велику частину до будинку, як також побудовано другий поверх на ній. Достаточна кількість простору дасть можливість працівникам виконувати свої обов'язки з більшою ефективністю та успішніше задовольняти в и м о г и членів, що причиниться до ще скорішого росту цієї фінансової установи.

Передбачають теплішу погоду на північному сході ЗДА

Вашингтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що в місяці від 16-го травня до 15-го червня найтепліше має бути на північному сході та в Тексасі, а найхолодніше у Монтані і в західній частині Північної Дакоти. Пересічна температура для цього часу є така для чотирьох головних районів ЗДА: Ню Йорк — 66.5; Шикаго — 64.5; Денвер (Колорадо) — 61 і Сан Франціско — 58.3. В північно-східних стейтах аж по Огайо і Вірджінію має бути температура вища від нормальної. В решті східних стейтів має бути нормальна погода, а центральних і західніх стейтах повинна бути температура нижча від нормальної. В північній частині стейтів має випадати більше дощу, як нормально буває, а в південних менше.

● **Сенат** в дні 15-го травня вшановував окремими промовами славного кінового актора Ґері Купера, який помер в суботу 13-го травня. Сенатори зі стейту Монтана, з якого походив Купер, Майк Менсфілд і Лі Меткаф називали Купера „великим і у л ю б л е н и м американцем". Крім цих сенаторів - демократів промовляв і представник республіканців сенатор Еверетт МекКінлі Дірксен, який казав, що фільми, в яких грав Купер, подобаються всім американцям.

ДО ПИТАННЯ ПРО МІЖНАРОДНО-ПРАВНИЙ СТАТУС УССР

(Закінчення зі стор. 2-ої)

на, як така вона може бути міжнародною особою — підметом міжнародного права, принаймні до деякої міри і для деяких справ. Цей міжнародний статус держава-член федерації може набути або через її власне право, себто через участь її — у міжнародних зносинах, і тим самим вона не лише дістає певні права, але й бере на себе певні обов'язки перед міжнародним правом, які мусить виконувати; або вона може здобути собі міжнародний статус, як підмет міжнародного права, через колективне визнання її міжнародною організацією, наприклад, Об'єднаними Націями.

Проте і в останньому питанні нема однозгідности серед фахівців міжнародного права. Різниця поглядів стосується головно питання — чи визнання є лише деклярративним чи конститутивним актом, себто чи держава існує перед визнанням її іншими, чи ні. Німецький юрист Єлінек, що перший сформулював модерну конститутивну доктрину, каже, що „юридична особовість постає лише після обопільного визнання юридичної особовости". Іншими словами, лише визнання іншими державами дає державі статус міжнародної особи і так робить її предметом міжнародного права. Опоненти цього погляду (наприклад, Ваттель, Гол, Брайрлі, Муур) твердять, що держава є підметом міжнародного права з хвилини, коли вона постала, і що визнання її іншими державами лише стверджує її статус державности. Отож, уже від самого початку свого існування держава бере на себе міжнародну відповідальність і обов'язки, без огляду на те, чи вона є визнаною іншими державами, чи ні.

Хоч так звані „необхідні" передумови державности, як народ, територія, уряд і незалежність, вважалися часом за леґальні критерії, встановлені міжнародним правом, нині вони вважаються радше як функціональні вимоги у визначенні державности. Відсутність того чи іншого з цих критеріїв, навіть протягом довшого часу, не вважається іншими державами за позбавлення леґально - правного статусу такої держави в міжнародному праві. Таким чином, за існуючі держави часом вважалися держави без народу або території, наприклад, екзильні уряди (Польща, 1939 - 1945), без означених державних кордонів (наприклад, Альбанія в той час, коли була прийнята до Ліги Націй, або Ізраїль, коли був прийнятий до Об'єднаних Націй). Також не цілком або напівсамостійні держави здобули правний статус в міжнародному праві, як, наприклад, Британські домінії до 1939 р. та Філіппіни до 1946 року.

К. Варварів звернув особливу увагу на той факт, що визнання чи невизнання державности того чи іншого народу традиційно розглядається іншими державами виключно з погляду їхніх політичних міркувань. Але це ніяк не означає, стверджують такі відомі знавці міжнародного права як Бріґґе, Джезуп та інші, що міжнародне право аж доти не буде застосоване і не буде охороняти нову державу, поки та чи інша держава її не визнає або не нав'яже з нею дипломатичних зносин. Здібність користуватися законними правами, брати на себе й виконувати правні зобов'язання під авторитетом міжнародного права не залежать від визнання чи нав'язання дипломатичних зносин. Бо ж визнання не творить держави; воно лише дає існуючій державі поширений міжнародний статус Так, наприклад, невизнання червоного Китаю не означає, що та держава не існує, як також — з другого боку — визнання сучасного мадярського уряду і утримування американської амбасади в Будапешті не означає, що Мадярщина є суверенною державою.

Після доповіді відбулась дискусія, в якій брали участь І. Замша, Я. Падох, С. Процюк, Є. Стахів та інші.

В заключному слові К. Варварів висловив думку, що дискутанти переважно звертали увагу на політичний аспект проблеми і шукали практичних висновків, що не було завданням його доповіді. Він піддав думку, що добре було б улаштувати в рамках УВАН у ЗДА ширшу наукову конференцію, присвячену всесторонньому розглядові питання державности УССР.

Н. Н.

БАТЬКИ! Ключем до надійної майбутности дитини є в першу чергу набуття високої і професійної освіти. Забезпечіть її Вашій дитині вже на самих початках її життя, придбавши для неї студійну полісу УНСоюзу!

Зі Спорту

„ТРИЗУБ" ФИЛАДЕЛФІЯ — „ТРЕТІЙ ЛЕНАРК", ШОТЛЯНДІЯ

Ці сенсаційні м і ж н а р о д н і змагання в копаному м'ячі відбудуться без огляду на погоду 21-го травня у Филаделфії на площі Едізон Гайскул при вул. 29-тій та Клірфілд.

Це будуть перші змагання в тому сезоні, в яких першун та фіналіст за мистецтво Америки, филаделфійський „Тризуб" зміряє свої сили з одною з найкращих команд з Шотляндії.



Мек Інисс, найкращий криловий Шотляндії.

„3-їй Ленарк", оснований в 1872 році, рекрутувався спочатку з військовиків 3-го полку артилерії в місті Ленарк і звідсі його назва. Ця команда щойно кілька років тому перейшла на професіоналізм. Але і давніше всі члени творили суцільну команду, що кілька років мала в своєму посіданні ч а ш у Шотляндії, Чашу міста Глезґов та мистецтво своєї ліги. Ця дружина має законтрактованих 9 змагань в Америці в Ню Йорку, Филаделфії, Фол Ривер, Торонті, Сент Луїс, Венкувері, Сіател, Йонґставні та Шикаго. „3-тій Ленарк" виступає цього року в скріпленім й відмолодженім складі та є славний своїм швидким та небезпечним нападом. Вік змагунів від 17—30 літ. Менаджером тієї команди є Джордж Янґ, спортовий герой Шотляндії та репрезентаційний змагун Англії на середині помочі.

Змагання з тією дружиною заповідаються цікаво та будуть для нашої репрезентаційної команди „Тризуб" доброю заправою перед її фінальними змаганнями за мистецтво Америки. „Тризуб" виступить до тих змагань у скріпленому складі та здає собі справу з великої відповідальности, яку він на себе взяв, прийнявши ті змагання. Крім престижу ті змагання є зв'язані з непересічно високими витратами й українська спортова громада повинна їх піддержати своєю м а с о в о ю у ч а с т ю.

4-го червня репрезентаційна команда „Тризуба" розіграє ще одні міжнародні змагання з німецьким клюбом Ф. Б. Ш т у т ґ а р т з Німеччини. Змагання відбудуться на репрезентаційній спортовій площі Ля Саль коледжу у Филаделфії. Заповіджена масова участь німецької спортової громади Филаделфії та околиці надає тим змаганням посмак великої сенсації та найбільшої касової імпрези в тому місті.

В суботу 3-го червня відбудеться великий бенкет для змагунів та проводу „Штутґарту" та „Тризуба" в німецькім клюбі Райфел при вулиці 7-ій та Тейбор. — **ляч** —

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

П'ЯТНИЦЯ, 19-го ТРАВНЯ 1961:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 170, в год. 6:00 веч., в УНДомі, при 90 Фліт вул. — І. Грабар, секр.

СУБОТА, 20-го ТРАВНЯ 1961:

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 175, в год. 7:00 веч., в залі УНДому, при Мартін. — Управа.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Місячні Збори Т-ва „Згода", Відд. 20, в год. 4:30 по пол., в Демократичному Клюбі, при 2376 Grayling вул. — Управа.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Від. 5, в год. 6:00 веч., в церковній залі, при 37-09 — 31st Ave. — І. Сидор, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Піврічні Збори Т-ва ім. Б. Хмельницького, Відд. 158, в год. 8:00 вечером, в домівці УНДому, при 216-218 Grand Street. — П. Дубовецький, рек. секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 372, в год. 7:00 веч., в Ігел Голл, при 210 Church St. — П. Шило, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Збори Т-ва „Чорноморська Січ", Відд. 14, в год. 7:00 веч., в Січовому Домі — М. П. Отрок, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Від. 83, в год. 6:30 веч., в Укр. Горожанському Клюбі, при 847 N. Franklin вул. — С. Гавриш, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Зоря", Відд. 69, в год. 7:00 веч., в домівці при 33 East 7th St. — Управа.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Збірка місячних вкладок Т-ва „Подільська Січ", Відд. 8, в год. 7:00 веч., в Клюбі, при 13 Вашинґтон Еве. — В. Мандзій, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, в год. 7:30 веч., у Вінярського. — І. Бурий, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Приймання вкладок Відд. 397, від год. 3:00-4:30 по пол. Через літні місяці не буде урядування в неділю. — О. Штогрин, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори Б-ва св. Юрія, Відд. 239, від год. 3-5 по пол., в домі Укр. Амер. Горожан, при 847 N. Franklin. — М. Ковальчук, секр.

НЕДІЛЯ, 21-го ТРАВНЯ 1961:

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори С-ва Св. Марії, Відділ 112, по 2-ій і 3-ій Службі Божій, в залі церкви св. Петра і Павла. — А. Шмуцак, секр.

МІЛВІЛ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Ст. Мельничука, Відд. 331, в год. 2:00 по пол., в УНДомі. — А. Романюк, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 42, в год. 2:30 по пол., в УНДомі, при 237 Hope Ave. Починаючи від місяця червня до жовтня, Місячні Збори відбуватимуться в суботу вечером. — В. Марущак, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, в год. 2:00 по пол., в шкільній кімнаті ч. 2, під церквою св. Димитрія. — о. І. Гундяк, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 127, в год. 11:30 перед пол., в церковній залі, при Фільмор і Онейда вул. — Управа.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Чергові Збори Відд. 370, в шкільній авдиторії, при 563 Джордж вул. Відділовий секретар буде приймати там чл. вкладки вже від год. 9:00 ранку. — В. Гіна, секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 59, в год. 2:00 по пол. точно, в УНДомі, під ч. 500 Галет вул. — Управа.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Місячні Збори Б-ва св. Димитрія, Від. 288, в год. 11:00 ранку, по Службі Божій — Д. Мушастий, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Йосафата, Від. 217, в год. 2:00 по пол., в парохіяльній залі. — В. Колданський, рек. секр.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні Збори С-ва Рожд. Преч. Діви Марії, в год. 1:30 по пол., в церковній залі, при 4952 So. Paulina St. — П. Трусяк, рек. секр.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ коштує так мало! Брак забезпечення коштує так багато! Забезпечіться в Українськім Народнім Союзі!

Посмертні згадки

Михайло КОНЮХ — довголітній член Т-ва ім. Дм. Вітовського, Відд. 268 УНСоюзу в Филаделфії, Па., помер в дні 21-го квітня 1961 р., на 74-му році життя. Покійний народився в Підберізцях, Львівського повіту, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Олену, дві доньки Юлію та Ольгу, 2 синів: Мирона і Михайла та 8 внуків. Похорон відбувся 25-го квітня 1961 р., з пох. заведення до церкви Христа Царя в Найставні, а звідти на цвинтар св. Марії у Факс Чейсі, Па. — Вічна Йому Пам'ять.
О. Барилка, секр.

Антон ҐАЛЯНТ — член Відд. 20 УНСоюзу в Гемтремку, Миш., упокоївся в Бозі 24-го квітня 1961 р., проживши 64 роки. Покійний народ. 1897 р. в селі Зазилинці, коло Заліщик, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Дороті, одну доньку, зятя, внуків та сестру Гелену. Похорон відбувся 28-го квітня 1961 р., з пох. заведення до церкви Преч. Діви Марії, при участи Родини, Членів Відділу та Знайомих, на Mt. Olivet цвинтар. — Вічна Йому Пам'ять!
А. Триш, секр.

Стефан ЧОПИК — довголітній член Відд. 238 УНСоюзу в Бостоні, Масс., помер, на удар серця, в дні 4-го квітня 1961 року, проживши 68 років. Покійний походив з м-ка Козова, пов. Бережани. До УНСоюзу вступив 1934 р. і був примірним його членом. До ЗДА прибув Покійний 1910 р. У глибокому смутку полишив дружину Юстину, сина Володимира, невістку Стефанію і двоє внуків, брата та його доньку Анну, що є головною радною УНСоюзу, 2 сестри в ЗДА і одну в Канаді та брата і сестру в Україні. Покійний втішався великою пошаною в громаді, займав громадські пости та не жалів пожертв на народні і церковні цілі. Похорон відбувся 7-го квітня 1961 р., з пох. заведення до укр. прав. церкви св. Андрея, при великій участі Родини, Членів Відділу та Членів „Запорозької Січі". Покійного поховано на Мон Гоф цвинтарі. — В. Н. П.!
А. Ремик, секр.

ТАРЗАН, ч. 4647. Тарзан переміг Помероя!



Тарзан в розпачі у д а в а в удар із гори, а тоді нагло луком змінив позицію руки з ножем і дістався до середини Помероя!

Ударена людина зігнулася, задихаючися від болю і здивування.

Перемога була саме в пору... Бо Тарзан був ослаблений видужуванням, і тепер захиталися йому коліна!